

Datum vraag: 26 juni 2025

Datum antwoord: 15 juli 2025

Aan de voorzitter van de raad

Onderwerp: Handhaving en dwangsommen i.z. weidevogelgebieden

Het college/de burgemeester wordt verzocht de volgende vraag/vragen schriftelijk te beantwoorden:

Besluitvorming handhaving

1. Wie heeft besloten om de handhavingprocedures te starten, en op basis van welke overwegingen en advies zijn die besluiten genomen?

Juridische opschorting

2. Op grond van welke wet- of regelgeving kan het college de lopende voornemens en besluiten "last onder dwangsom" met onmiddellijke ingang schorsen of intrekken?

Moratorium nieuwe besluiten

3. Is het college bereid een vorm van moratorium in te stellen, zodat er geen nieuwe "last onder dwangsom"-voornemens worden uitgevaardigd totdat de gebiedsgerichte weidevogelregeling in het omgevingsplan is vastgesteld?
 - a. Zo nee, waarom niet?

Directe instructie aan handhaving

4. Welke concrete instructie zal het college per direct aan toezichthouders en juristen geven om alle controles en boetebesluiten in het agrarisch weidevogelgebied op te schorten?

Opschorting lopende procedures

5. Kan het college alle lopende voornemenbesluiten "last onder dwangsom" opschorten tot ná een overleg met de agrarische sector en de vaststelling van praktische spelregels?
 - a. Zo ja, binnen welk tijdpad?
 - b. Zo nee, waarom niet?

Garantie voortgezet beheer

6. Hoe garandeert het college dat agrariërs gedurende de opschorting zonder risico op dwangsommen hun graslandbeheer kunnen voortzetten?

Toelichting:

De agrariërs in de gemeente Buren worden de afgelopen weken plotseling geconfronteerd met zware dwangsommen en onwerkbare termijnen als gevolg van lopende handhavingsvornemens in het weidevogelgebied. De fractie van PCG Buren is hierover zeer geschrokken. Juist nu we met het op 4 februari 2025 aangenomen amendement "Weidevogelbeheer" pleiten voor een gebiedsgerichte en beloningsgerichte aanpak, ontstaat er een situatie die volstrekt onwerkbaar en uiterst onwenselijk is. Dit veroorzaakt grote onrust op de boerenerven, iets wat wij als partij juist te allen tijde willen voorkomen.

De huidige gang van zaken ondergraaft het draagvlak om op een verantwoorde manier met weidevogelbeheer om te gaan. Bovendien heerst er momenteel veel onduidelijkheid over wat wel en niet is toegestaan op eigen grond, met name waar het wisselteelt betreft.

Naam en ondertekening:

Rijk Prosman
PCG Buren

De beantwoording van het college/de burgemeester:**1. Wie heeft besloten om de handhavingsprocedures te starten, en op basis van welke overwegingen en advies zijn die besluiten genomen?**

Enige tijd geleden werd een groot aantal handhavingsverzoeken ingediend op het onvergund scheuren van grasland binnen weidevogelgebied. Volgens het bestemmingsplan is het scheuren van grasland op gronden met de aanduiding 'weidevogelgebied' vergunningplichtig. Meer dan de helft van de handhavingsverzoeken is door het college afgewezen. Een overtreding kon niet worden vastgesteld. Ten aanzien van 28 percelen (11 agrariërs) is een voornemen handhavingsbesluit verzonden. Daarop kan binnen twee weken gereageerd worden met een zienswijze. Vervolgens wordt al dan niet besloten tot een definitieve last. Op een handhavingsverzoek móét het college een besluit nemen. Daartoe kan het desnoods door de rechter worden veroordeeld.

2. Op grond van welke wet- of regelgeving kan het college de lopende voornemens en besluiten "last onder dwangsom" met onmiddellijke ingang schorsen of intrekken?

Op dit moment is nog sprake van voornemens tot handhaving. Betrokkenen krijgen twee weken om hun zienswijze te geven. Daarna volgt een definitief besluit. Bij beëindiging van de overtreding wordt van handhaving afgezien. Ook is mogelijk dat naar aanleiding van de zienswijzen van handhaving wordt afgezien, bijvoorbeeld als ten onrechte geen rekening is gehouden met relevante feiten en omstandigheden.

Als bezwaar wordt ingediend tegen een definitief handhavingsbesluit, kan verzocht worden om verlenging van de begunstigingstermijn tot zes weken na het besluit op bezwaar. Dat betekent dat nog geen dwangsommen verbeuren totdat het college op het bezwaar besloten heeft. Als het bezwaar gegrond is wordt het besluit (deels) herroepen. Als het bezwaar ongegrond is moet de overtreding alsnog binnen zes weken worden beëindigd. Op het verlengingsverzoek moet het college apart besluiten. Bij een negatief besluit kan de voorzieningenrechter nog verzocht worden om schorsing.

Daarnaast kan op ieder moment een vergunning worden aangevraagd. In dat verband kan concreet zicht op legalisatie ontstaan. Dat is een grond om van handhaving af te zien of een handhavingsbesluit in te trekken. Concreet zicht op legalisatie ontstaat hier als:

- een ontvankelijke vergunningaanvraag is ingediend;
- het college bereid is tot medewerking;
- uit onderzoek blijkt dat het weidevogelgebied, of de mogelijkheid tot herstel of ontwikkeling daarvan, niet blijven onevenredig wordt geschaad;
- niet bij voorbaat duidelijk is dat de vergunning geen stand houdt.

Buiten deze mogelijkheden -afzien van handhaving, verlenging van de termijn en concreet zich op legalisatie- bestaan géén mogelijkheden om deze lasten op te schorten of in te trekken.

3. Is het college bereid een vorm van moratorium in te stellen, zodat er geen nieuwe "last onder dwangsom"-voornemens worden uitgevaardigd totdat de gebiedsgerichte weidevogelregeling in het omgevingsplan is vastgesteld?**a. Zo nee, waarom niet?**

Het college is niet bevoegd categorisch van handhaving af te zien, ook niet als gewerkt wordt aan nieuw beleid. Een dergelijk moratorium zou onrechtmatig zijn. Wordt toch afgezien van handhaving dan zal de rechter het college daartoe, op verzoek van derden, veroordelen.

4. Welke concrete instructie zal het college per direct aan toezichthouders en juristen

geven om alle controles en boetebesluiten in het agrarisch weidevogelgebied op te schorten?

Geen, het college is niet bevoegd tot die categorische opschorting. Wel kunnen wij ons extra inspannen om de vergunningaanvragen en verlengingsverzoeken bij bezwaar zo spoedig mogelijk te behandelen.

- 5. Kan het college alle lopende voornemenbesluiten “last onder dwangsom” opschorten tot ná een overleg met de agrarische sector en de vaststelling van praktische spelregels?**
- a. Zo ja, binnen welk tijdpad?**
 - b. Zo nee, waarom niet?**

Nee, het college is daartoe niet bevoegd. Die spelregels zijn al vastgelegd in de Algemene wet bestuursrecht en de verschillende bestemmingsplannen, met een vergunningplicht voor het scheuren van grasland.

- 6. Hoe garandeert het college dat agrariërs gedurende de opschorting zonder risico op dwangsommen hun graslandbeheer kunnen voortzetten?**

Het college zal zich extra inspannen om voortvarend medewerking te verlenen aan gebruik van de genoemde procedurele mogelijkheden. Ingeval van bezwaar en bij positieve besluitvorming op verlengingsverzoeken, is mogelijk verbeurte van dwangsommen op de middellange termijn te voorkomen. Tegen de besluiten op verlengingsverzoeken kan overigens wel weer bezwaar gemaakt worden. Dat bezwaar schort een eventueel verlengingsbesluit niet op.

Ten overvloede: op 20 mei jl. nam het college een besluit over de uitleg van wisselteelt. In het bestemmingsplan is ‘bestaande wisselteelt’ namelijk uitgezonderd van de vergunningplicht bij het scheuren van grasland. Over de uitleg van dat begrip werd verschillend gedacht. De verzoeker om handhaving stelde een uitleg van het bestemmingsplan voor waarbij op een perceel *jaarlijks* van teelt gewisseld moet worden.

Op grond van literatuur, jurisprudentie en Europees beleid vindt het college dat al sprake is van wisselteelt als *éénmaal in de vijf jaar* van teelt gewisseld wordt. Omdat het bestemmingsplan spreekt van ‘bestaande’ wisselteelt moet op een perceel, vanaf inwerkingtreding van het bestemmingsplan, dus iedere vijf jaar minimaal één maal van teelt gewisseld zijn.

Bij geen van de nu aangeschreven gevallen lijkt deze uitzondering van toepassing. Als men toch meent voor de uitzondering in aanmerking te komen kan dat in de zienswijze worden onderbouwd.